

Kritériá používané pri hodnotení úrovne výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti v rámci komplexnej akreditácie činností vysokej školy

(1) Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) ustanovuje v § 82 ods. 7, že Akreditačná komisia pri výkone svojej pôsobnosti používa kritériá, ktoré na jej návrh a po vyjadrení orgánov reprezentácie vysokých škôl schvaľuje Ministerstvo školstva SR (ďalej len „ministerstvo“).

(2) Tento materiál obsahuje súbor kritérií, ktoré Akreditačná komisia používa podľa § 84 ods. 4 písm. d) zákona pri hodnotení výskumnej, vývojovej, umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti vysokej školy (ďalej len „výskum“¹)).²)

(3) Hodnotenie výskumu sa uskutočňuje **po fakultách vysokej školy a po oblastiach výskumu**, v ktorých fakulta uskutočňuje výskumnú činnosť. Ak sa na vysokej škole uskutočňuje výskum aj mimo fakúlt (napríklad na celouniverzitných pracoviskách), celý tento výskum sa hodnotí rovnako, ako keby ho uskutočňovala jedna osobitná fakulta. To isté platí, ak sa vysoká škola nečlení na fakulty.

(4) Stanovenie **oblastí výskumu** na účely hodnotenia (ďalej len „hodnotená oblasť“) vychádza z podskupín študijných odborov *sústavy študijných odborov Slovenskej republiky*. Zoznam hodnotených oblastí a k nim patriacich študijných odborov je v prílohe č. 2. Pri zmene sústavy študijných odborov ministerstvo na návrh Akreditačnej komisie schváli jej premietnutie do zoznamu hodnotených oblastí.

(5) Na účely hodnotenia výskumu podľa týchto kritérií sa **akademickým zamestnancom fakulty** rozumie každý vysokoškolský učiteľ alebo výskumný pracovník s vysokoškolským vzdelaním, ktorý

- a) je k 31.12. posledného roka hodnoteného obdobia podľa odseku 7 zamestnaný na vysokej škole **na ustanovený týždenný pracovný čas** a zaradený na fakulte, a to súvislo aspoň po dobu troch rokov, alebo
- b) bol počas hodnoteného obdobia zamestnaný na vysokej škole na ustanovený týždenný pracovný čas a zaradený na fakulte aspoň po dobu štyroch rokov.

(6) Pri hodnotení výskumu sa hodnotia **nasledovné atribúty**:

- a) výstupy výskumu (ďalej tiež „**atribút výstupov**“),
- b) prostredie pre výskum (ďalej tiež „**atribút prostredia**“),
- c) ocenenie výsledkov výskumu (ďalej tiež „**atribút ocenenia**“).

(7) Vzhľadom na šesťročný interval komplexných akreditácií sa pri hodnotení atribútov uvedených v odseku 6 berie do úvahy obdobie **šiestich kalendárnych rokov** pred rokom, v ktorom vysoká škola predkladá podklady na hodnotenie v rámci komplexnej akreditácie (ďalej len „**hodnotené obdobie**“). Ak fakulta existuje menej ako 6 rokov pred rokom, v ktorom vysoká škola predkladá podklady na hodnotenie v rámci komplexnej akreditácie, berie sa za hodnotené obdobie celé obdobie jej existencie pred rokom, v ktorom vysoká škola

¹) Osobitosti umeleckej činnosti, ktoré nie sú uvedené v týchto kritériách, budú zohľadnené v ich rozpracovaní príslušnou pracovnou skupinou (odsek 20).

²) Pri návrhu týchto kritérií boli použité aj niektoré princípy britského systému Research Assessment Exercise používaného na hodnotenie výskumu na vysokých školách vo Veľkej Británii od roku 1992.

predkladá podklady na hodnotenie v rámci komplexnej akreditácie. Hodnotia sa len vysoké školy a fakulty, ktoré pôsobia aspoň štyri roky pred rokom, v ktorom majú predložiť podklady na komplexnú akreditáciu.

(8) Pri hodnotení **atribútu výstupov** v hodnotenej oblasti sa berie do úvahy **50 výstupov výskumu** patriacich do hodnotenej oblasti spĺňajúcich nasledovné kritériá:

- a) dátum zverejnenia výstupu spadá do hodnoteného obdobia,
- b) autorom výstupu, alebo jedným z autorov výstupu, je akademický zamestnanec fakulty, alebo študent denného štúdia, ktorý pôsobil resp. študoval v čase zverejnenia výstupu na fakulte,
- c) ak ide o výstup viacerých autorov, započítava sa fakulte z neho len časť patriaca autorovi (autorom) spĺňajúcemu podmienky uvedené v písmene b); ak je časť presne určená, berie sa táto časť, ak nie je určená, berie sa pomerná časť (napríklad pri výstupe 3 autorov, z ktorých dvaja sú z fakulty, sa takýto výstup započítava 2/3),
- d) aspoň 20 výstupov musí byť z druhej polovice hodnoteného obdobia,
- e) najvyšší prepočítaný počet výstupov jedného akademického zamestnanca za hodnotené obdobie, ktorý možno započítať, je 12.

(9) Hodnotí sa 50 prepočítaných výstupov (napríklad výstup s tromi autormi, z ktorých dvaja sú akademickí zamestnanci fakulty spĺňajúci podmienky odseku 8 písm. b), sa započítava ako 2/3 výstupu).

(10) Štandardnými výstupmi výskumu v jednotlivých oblastiach hodnotenia sú publikácie. Fakulta môže predložiť na hodnotenie aj iné výstupy výskumu.

(11) Pre každý predkladaný výstup musí byť poskytnuté dostatočné množstvo informácií, aby sa dalo presne určiť o aký výstup ide, či ide o dielo jedného človeka alebo kolektívu, v akej fyzickej forme výstup existuje, a kde sa nachádza.

(12) Ak ide o výstup upravený smernicou MŠ SR č. 13/2005-R o publikačnej činnosti a kategorizácii publikačnej činnosti a ohlasov (ďalej len „smernica“), uvádza sa štandardný bibliografický záznam v súlade s touto smernicou.

(13) Ak fakulta predkladá výstup, ktorý nie je upravený smernicou, uvedie sa

- a) názov výstupu,
- b) rok zverejnenia – uvedie sa rok, keď sa výstup stal verejne prístupným,
- c) typ výstupu – napríklad patent, softvér, umelecká prezentácia, výstava a pod.,
- d) autor a spoluautori,
- e) ďalšie významné podrobnosti charakterizujúce výstup, na základe ktorých bude možné jeho zaradenie do jednej z kategórií podľa odseku 23.

(14) Pri hodnotení **atribútu prostredia** v hodnotenej oblasti sa berú do úvahy nasledovné štyri komponenty:

- a) **rozsah a výsledky doktorandského štúdia** (váha aspoň 1/3),
- b) **objem finančných prostriedkov (grantov)** získaných na projekty riešené na fakulte v hodnotenej oblasti v hodnotenom období (váha aspoň 1/3),
- c) **kvalita výskumnej infraštruktúry** (prístrojové vybavenie, knižnice, počítačové vybavenie - váha aspoň 1/6),

- d) **ostatné aspekty** charakterizujúce prostredie, v ktorom sa realizuje výskum (váha aspoň 1/6).

(15) Na účely hodnotenia jednotlivých komponentov **atribútu prostredia** podľa odseku 14 predloží fakulta tieto údaje:

- a) údaje o doktorandskom štúdiu v jednotlivých rokoch hodnoteného obdobia obsahujúce údaje o dizertačných skúškach, údaje o absolventoch, údaje o školiacej kapacite akademických zamestnancov fakulty a 5 výstupov výskumu doktorandov,
- b) zoznam výskumných projektov riešených v hodnotenom období na fakulte, na ktoré fakulta získala v hodnotenom období domáce granty a zahraničné granty spolu s objemom týchto grantov a ich čerpaním a riešiteľskou kapacitou,
- c) charakteristiku prístrojového, informačného a počítačového vybavenia pre potreby výskumu,
- d) údaje o personálnom zabezpečení výskumu vyjadrené priemerným prepočítaným počtom zamestnancov v hodnotenom období, údaje o vedeckých a umeleckých podujatiach usporiadaných fakultou, údaje o vnútornej organizácii výskumu na fakulte (semináre, spôsob hodnotenia výsledkov, výskumná stratégia).

(16) Pri hodnotení **atribútu ocenenia** v hodnotenej oblasti sa berú do úvahy:

- a) **uskutočnené vyžiadané prednášky** na konferenciách, alebo vyžiadaná prezentácia umeleckých diel alebo umeleckých výkonov,
- b) **členstvo** v národných a medzinárodných výboroch v oblasti výskumu,
- c) **poverenia z externého prostredia** na organizovanie konferencií a iných vedeckých alebo umeleckých podujatí,
- d) **členstvo** v edičných radách medzinárodných časopisov,
- e) členstvo v národných a medzinárodných komisiách a porotách v oblasti vedy a umenia,
- f) **ocenenia a vyznamenania** získané akademickými zamestnancami a ich študentmi od externých inštitúcií za výsledky vo výskume,
- g) prípadné **d'alšie skutočnosti**, ktoré svedčia o uznaní dosiahnutých výsledkov fakulty v hodnotenej oblasti výskumu medzinárodnou a/alebo národnou komunitou.

(17) Na účely hodnotenia **atribútu ocenenia** predloží fakulta **30 výsledkov fakulty** podľa odseku 16 v hodnotenej oblasti získaných akademickými zamestnancami fakulty a ich študentmi. Výsledky, ktoré fakulta predkladá v rámci tohto atribútu na hodnotenie, musia spĺňať nasledovné kritériá:

- a) dátum dosiahnutia výsledku spadá do hodnoteného obdobia,
- b) výsledok dosiahol akademický zamestnanec fakulty alebo študent fakulty, ktorý pôsobil resp. študoval v čase jeho dosiahnutia na fakulte,
- c) viacnásobný výsledok podľa odseku 16 písm. b) pre ten istý výbor a podľa odseku 16 písm. d) pre tú istú edičnú radu počas hodnoteného obdobia sa započítava iba raz.

(18) Aspoň 10 výsledkov predložených fakultou musí byť z druhej polovice hodnoteného obdobia.

(19) Hodnotenie pripravuje, vrátane uskutočňovania všetkých potrebných úkonov a vypracovania podkladov pre rokovanie Akreditačnej komisie, **pracovná skupina³⁾ zriadená Akreditačnou komisiou. Hodnotenie** schvaľuje Akreditačná komisia. Pre každú oblasť hodnotenia určuje Akreditačná komisia samostatnú pracovnú skupinu. Jedna pracovná skupina nemôže hodnotiť viac ako jednu hodnotenú oblasť. Akreditačná komisia môže hodnotenie pracovnej skupiny upraviť.

(20) Každá pracovná skupina vypracuje podrobné **pravidlá hodnotenia**, podľa ktorých sa bude pri hodnotení v príslušnej oblasti postupovať. Ich súčasťou budú aj pravidlá na zabránenie vzniku konfliktu záujmov. Člen pracovnej skupiny sa nebude zúčastňovať na hodnotení výskumu fakúlt vysokej školy, na ktorej pôsobí, alebo v hodnotenom období pôsobil. Vypracúvanie pravidiel hodnotenia pracovnými skupinami koordinuje a ich konečné znenie schvaľuje a zverejňuje pred začiatkom komplexných akreditácií Akreditačná komisia.

(21) Pracovná skupina zhodnotí na základe podkladov predložených vysokou školou výskumnú činnosť po jednotlivých atribútoch a pre každý atribút vypracuje **hodnotenie atribútu a profil kvality.⁴⁾ V profile kvality** pre daný atribút pracovná skupina určí percentuálne zaradenie posudzovaných činností resp. ukazovateľov do kategórií A, B, C a D. **Hodnotenie atribútu** sa odvodí z profilu kvality spôsobom uvedeným v odseku 26.

(22) Percentuálne zastúpenie činností resp. ukazovateľov v jednotlivých kategóriách vo všetkých profiloch kvality sa zaokrúhľuje tak, aby bolo násobkom 5 %.⁵⁾ Postup pri zaokrúhľovaní je ilustrovaný v prílohe č. 1.

(23) Pre **atribút výstupov** a **atribút ocenenia** sú **základnými kritériami** pre zaradenie do jednotlivých kategórií tieto kritériá:

- a) **kategória A** – špičková medzinárodná kvalita,
- b) **kategória B** – medzinárodne uznávaná kvalita,
- c) **kategória C** – národne uznávaná kvalita,
- d) **kategória D** – kvalita, ktorá nie je národne uznávaná, alebo príslušné činnosti nespĺňajú podmienky určené pre výskum v danej oblasti hodnotenia.

(24) Pre **atribút prostredia** sú základnými kritériami pre zaradenie do jednotlivých kategórií tieto kritériá:

- a) **kategória A** – špičková kvalita v rámci Slovenska,
- b) **kategória B** – nadpriemerná kvalita v rámci Slovenska,
- c) **kategória C** – priemerná kvalita v rámci Slovenska,
- d) **kategória D** – podpriemerná kvalita v rámci Slovenska.

(25) Spôsob aplikácie základných kritérií na zaradenie do kategórií A až D pre jednotlivé atribúty navrhnu so zohľadnením špecifik jednotlivých oblastí hodnotenia príslušné pracovné skupiny a je súčasťou pravidiel hodnotenia podľa odseku 20. Akreditačná komisia **koordinuje a schvaľuje vytváranie pravidiel hodnotenia** tak, aby postup pracovných skupín pri hodnotení vrátane spôsobu aplikácie základných kritérií v jednotlivých hodnotených oblastiach bol konzistentný a dával v čo najväčšej miere porovnateľné výsledky.

³⁾ Článok 6 ods. 1 Štatútu Akreditačnej komisie.

⁴⁾ Hodnotenie atribútu vyjadruje priemernú kvalitu posudzovaných činností, profil kvality vyjadruje štruktúru kvality posudzovaných činností.

⁵⁾ Cieľom zaokrúhľovania je eliminovať rozlišovanie založené na malých rozdieloch medzi posudzovanými činnosťami.

(26) **Hodnotenie atribútu** sa určí z jeho profilu kvality podľa percentuálnych zaradení jednotlivých činností resp. ukazovateľov pri priradení váh od 4 po 1 postupne kategóriám A až D. **Kategórie pre hodnotenie**/spodné hraničné hodnoty hodnotenia pre zaradenie do týchto kategórií sú: **A/3,75; A-/3,50; B+/3,25; B/2,75; B-/2,50; C+/2,25; C/1,75; C-/1,50; D+/1,25; D/1,00.**

(27) Na základe profilov kvality v jednotlivých atribútoch podľa odseku 6 sa určí **celkový profil kvality výskumnej činnosti fakulty v hodnotenej oblasti** ako vážený priemer profilov jednotlivých atribútov podľa odseku 6 s váhami, ktoré pre jednotlivé hodnotené oblasti navrhnu pracovné skupiny a schváli Akreditačná komisia. **Váha atribútu výstupov musí byť najmenej 40 %, váha atribútu prostredia najmenej 30 % a váha atribútu ocenenia najmenej 5 %.** Váhy pre jednotlivé hodnotené oblasti sú súčasťou pravidiel hodnotenia podľa odseku 20.

(28) Z celkového profilu kvality sa určí postupom podľa odseku 26 **celkové hodnotenie výskumnej činnosti fakulty v hodnotenej oblasti.**

(29) V osobitne odôvodnených prípadoch, najmä pri hodnotení nových vysokých škôl a fakúlt a pri hodnotení v oblasti umenia, možno po odsúhlasení Akreditačnou komisiou použiť pri hodnotení upravenú formu niektorého z uvedených kritérií. Pri úprave kritéria musí ostať zachovaný princíp, z ktorého kritérium vychádza. O použití upraveného kritéria musí Akreditačná komisia rozhodnúť formou osobitného uznesenia.

V Bratislave 28. februára 2006

László Szigeti
minister školstva

Príloha č. 1

Príklad použitia navrhovanej metodiky na hodnotenie atribútu výstupov

Na fakulte X univerzity Y, ktorá prejde komplexnou akreditáciou v roku 2006, sa uskutočňujú študijné programy patriace k **oblasti výskumu 13 – Vedy o živej prírode**. Fakulta predloží 50 výstupov výskumu patriacich do tejto oblasti spĺňajúcich podmienky podľa odseku 8.

Pracovná skupina Akreditačnej komisie zaradí každý z predložených výstupov do jednej z kategórií A až D, podľa toho, či ide o výstup špičkovej medzinárodnej kvality, medzinárodne uznávanej kvality (tu by mohlo pre publikáciu byť kritériom jej uverejnenie v karentovanom časopise), národne uznávanej kvality alebo kvality nedosahujúcej národný štandard.

Nech je výsledok tohto zaradenia nasledujúci: Kategória A – 3 výstupy (t. j. 6 % všetkých výstupov), kategória B – 12 výstupov (t. j. 24 %), kategória C – 29 výstupov (58 %), kategória D – 6 výstupov (t. j. 12 %).

Profil kvality pre atribút výstupov bude (po zaokrúhlení podľa odseku 22) štvorica čísel **(5; 25; 60; 10)**.

Hodnotenie atribútu sa podľa odseku 26 vypočíta nasledovne:

$$(5 \times 4 + 25 \times 3 + 60 \times 2 + 10 \times 1) / 100 = \mathbf{2,25}, \text{ v znakovom vyjadrení to bude C+}.$$

Výrok o hodnotení kvality výskumu pre atribút výstupov bude potom znieť nasledovne:

Fakulta X univerzity Y dosahuje v oblasti výskumu 13 – Vedy o živej prírode pre atribút výstupov výskumu hodnotenia C+ s profilom (5; 25; 60; 10)

Príklad postupu pri výpočte celkového profilu z profilov jednotlivých atribútov s rôznymi váhami so zaokrúhlením na 5 %

Zoberieme príklad troch profilov $P_1=(25; 20; 40; 15)$, $P_2=(35; 30; 15; 20)$ a $P_3=(10; 30; 40; 20)$. Váha profilu P_1 nech je 50% (0,5), váha P_2 nech je 35% (0,35) a váha P_3 nech je 15% (0,15).

Celkový profil získaný z profilov P_1 , P_2 a P_3 s použitím váh 0,5 – 0,35 – 0,15 so zaokrúhlením na 5 % sa získa nasledovnou postupnosťou krokov:

1. krok – Určenie výsledného profilu pred zaokrúhlením ako váženého súčtu pôvodných profilov: $P = 0,5 \cdot P_1 + 0,35 \cdot P_2 + 0,15 \cdot P_3 = (26,25; 25,00; 31,25; 17,50)$

2. krok – Určenie kumulatívnych súčtov pre jednotlivé zložky profilu P zľava:
 $P_K = (26,25; 51,25; 82,5; 100,00)$

3. krok – Zaokrúhlenie jednotlivých zložiek P_K na 5 s tým, že 2,5 a 7,5 sa zaokrúhľuje nahor:
 $P_{KZ} = (25; 50; 85; 100)$

4. krok – Určenie výsledného zaokrúhleného profilu P_Z ako rozdielov medzi susednými zložkami profilu P_{KZ} : $P_Z = (25; 50-25; 85-50; 100-85) = (25; 25; 35; 15)$.

Uvedeným spôsobom sa získa zaokrúhlený profil, ktorého súčet zložiek je 100, pričom zaokrúhlenia z prvých zložiek profilu sa neprejaví až v poslednej zložke, ako by to bolo pri zaokrúhľovaní bez medzikroku s kumulatívnymi súčtami.